

ПЕРЕВАГИ ПРОВЕДЕННЯ ТЕСТОВОГО КОНТРОЛЮ ЯК МЕТОДУ ОЦІНЮВАННЯ СТУДЕНТІВ СТОМАТОЛОГІЧНОГО ФАКУЛЬТЕТУ

**Л. М. Кирилюк, Н. А. Романюк, Л. Б. Антонюк, С. О. Іванов,
Р. Б. Кобринський, Л. Ю. Плав'юк, Т. В. Павлюк**

*Івано-Франківський національний медичний університет;
кафедра терапевтичної стоматології;
76000, м. Івано-Франківськ, вул. Галицька, 2*

Болонська система як один із варіантів освітнього протоколу, оптимізує якість навчання, додаючи до програми тренінгового процесу нові механізми та процедури, включаючи тестовий контроль.

У втіленні цього процесу особливої актуальності набуває об'єктивізація та ефективність методик безперервного і всебічного контролю знань шляхом розробки певних педагогічних прийомів. Відомо, що процес контролю знань студентів є затратною в часі і відповідальною педагогічною операцією, непростю психологічною ситуацією для тих, кого контролюють, і для тих, хто контролює. З іншого боку, його правильна постановка сприяє покращенню якості підготовки фахівців.

З огляду на вищесказане, можна зробити висновок, що для поліпшення якості підготовки фахівця правильна організація контрольного процесу особливо необхідна.

***Ключові слова:** тестовий контроль, тест, тестування, оцінювання, методи оцінювання.*

Форми проведення контролю. Традиційними формами контролю студентів-стоматологів були: домашні завдання, реферати, семінари, колоквіуми, самостійні контрольні роботи, захист історії хвороби, прости та диференційовані заліки, перевідні та державні іспити. Такі методи використовують більшість навчальних закладів. Проте ці методи визначення якості успішності мають певні недоліки, які обумовлені суб'єктивними причинами: особливістю кожного окремого викладача, який екзаменує студента, також особливостями викладацької роботи. Так, у різних викладачів можуть бути різні вимоги до відповіді, і одна й та ж відповідь може оцінюватись по-різному. Викладач може неоднаково ставитись до студентів, що також може впливати на оцінку. Дехто з екзаменаторів, побоюючись, що виставлені оцінки будуть використані для оцінювання роботи самого викладача, може завищувати їх. Прийнята методика прийому іспитів (по 3-4 питання в екзаменаційному білеті) не дозволяє оцінити освоєння матеріалу і провокує списування. “Взаємо-

допомога” на іспиті спотворює достовірність оцінки знань студентів і заважає викладачеві об’єктивно поглянути на якість своєї педагогічної роботи. Досить часто проявляються неспівпадіння вимог різних викладачів, відмінності в їх оцінці однієї і тієї ж відповіді.

Також спостерігається завантаженість викладача рутинною, мало творчою роботою, пов’язаною з великим об’ємом інформації, яку вимагається підготувати, обробити і проаналізувати за короткий проміжок часу.

Традиційний сесійно-екзаменаційний контроль навчальних досягнень студентів, якщо і стримує академічну активність студентів і дозволяє здійснювати відбір найбільш здатних до навчання, але не вирішує завдань забезпечення якості підготовки фахівців відповідно до критеріїв професіоналізму і конкурентоспроможності, які висуває ділове середовище сучасного суспільства знань.

На сучасному етапі знань при оцінці знань студентів перераховані проблеми більшим чином вирішуються використанням такої форми контролю як тестування. У цій ситуації саме комп’ютерний тест, з його чітким алгоритмом дії, високим рівнем технологічності, можливістю єдиного підходу до проведення контролю і оцінці його результатів, здатний надавати адекватну інформацію про якість навчання.

Тестування як термін у вузькому значенні означає використання і проведення тесту, а в широкому – сукупність етапів, планування, складання і випробування тестів, обробки та інтерпретації результатів проведення тесту. Тест не є тотожним екзаменаційним питанням, в його основі лежить спеціально підготовлений і пройдений експериментальну перевірку набір завдань, який дозволяє об’єктивно і надійно оцінити досліджувані якості і властивості на основі використання експертних оцінок і статистичних методів.

Мінімальною одиницею тесту є тестове завдання, яке передбачає певну вербальну чи невербальну реакцію тестованого студента. Кожне тестове завдання створює певну тестову ситуацію. Тестова ситуація може надаватися вербальними (текст) і невербальними, точними (малюнки, схеми, таблиці) засобами.

Результати, отримані під час тестування, підраховуються, на основі чого виставляється оцінка успішності. Для цього кожне тестове завдання оцінюється спочатку в балах. Бали можуть нараховуватися за кількість правильних відповідей шляхом порівняння з ключем або відповідно до певних характеристик якості знань. За кожен з характеристик тестований студент отримує певну кількість балів. Кількість і види характеристик, що оцінюються, можуть варіювати, оскільки вони зумовлюються цілями тестування, етапом навчання тощо.

Отримане число балів зіставляється зі шкалою оцінок. Метод навчального тестування визнаний у всьому світі як надійний та об’єктивний. Його переваги в наступному: відносна простота реалізації мето-

ду; мінімальні витрати навчального часу для тестування та часу викладача для перевірки робіт; швидкість отримання результатів випробування; наявність нормативної шкали, за допомогою якої визначається ступінь та якість відхилення від стандартів; можливість перевірки якості засвоєння як теоретичного, так і практичного матеріалу; урізноманітнення самого процесу навчання. Актуальність питань удосконалення педагогічних оцінок на основі тестів полягає в тому, що вони дозволяють одержувати більш тонку і об'єктивну відмінність, яка так необхідна для ефективного управління якістю навчання.

Перш ніж скласти тести, викладач повинен проаналізувати матеріал і виділити ті блоки, які будуть перевірятися методом тестового контролю. Саме викладач формує еталонні вимоги до теоретичних знань і практичних навичок до кожного блоку навчального матеріалу.

Еталонні вимоги формуються на основі вимог навчальних програм і входять до навчально-методичного комплексу дисципліни. Вони доводяться до відома студентів, які мають можливість ознайомитися з ними в кабінетах, читальних залах.

Однозначність передбачає розробку викладачем еталону послідовності та об'єму виконання тесту. Матеріал тесту для кожного рівня вважається засвоєним, якщо студент розв'язав 75% завдання. Такий підхід зумовлений тим, що за даними психологів, рівень 75% є тією крайньою межею, за якою сповільнюється, а то й зовсім зупиняється процес формування навчальної діяльності. Не маючи основи знань, студент не може успішно працювати і просуватися у своєму розвитку.

Слід врахувати, що для виконання блоку, який складається з 40 тестів першого рівня, вимагається біля 40 хвилин роботи – приблизно 1 питання тесту за 1 хвилину.

Такий підхід передбачає об'єктивне оцінювання знань студентів і врахування різноманітних аспектів навчальної діяльності: уміння впізнавати і розуміти матеріал, класифікувати явища і процеси, визначати послідовність логічних операцій, систематизувати і синтезувати ситуації і процеси.

Висновки

Отже, тестова система оцінювання знань відповідає таким вимогам:

- відображає глибину засвоєння навчального матеріалу;
- забезпечує об'єктивність та індивідуальний підхід в оцінюванні рівня сформованості знань і якості навчання кожного студента як особистості;
- стимулює студентів до активної самостійної роботи в оволодінні професійно значущими знаннями.

Завдання вищого навчального закладу – зробити контроль рівня знань студентів передбачуваним, обов'язковим, правильним, що не відтягує, а стимулює до більш змістовного і глибокого вивчення дисципліни; до творчого пошуку.

Література

1. Організація навчального процесу та контролю його якості в умовах застосування кредитно-модульної системи навчання на клінічних кафедрах ВМНЗ України / І.С. Вітенко, Г.В. Дзяк та ін. // Медична освіта. – 2010. – №1. – С. 41-44.
2. Система управління якістю медичної освіти / [І.С. Булах, О.П. Волосовець, Ю.В. Вороненко та ін.]. – Дніпропетровськ: АРТ-ПРЕСС. 2003. – 212 с.
3. Врублевська С.В. Інноваційні процеси у системі освіти / С.В. Врублевська // Медична освіта. – 2007. – №1. – С. 43-48.
4. Медична освіта у світі і в Україні / Ю.П. Поляченко, В.Г. Передій, О.П. Волосовець та ін. – К.: Книга плюс, 2005. – 383 с.
5. Сучасні підходи до забезпечення якості освіти лікарів-стоматологів / В.М. Ждан, В.М. Бобирьов, О.В. Шешукова [та ін.] // Медична освіта. – 2013. – №2. – С. 65-68.
6. Онищенко В.С. Проблеми застосування тестового контролю знань при підготовці лікарів-стоматологів / В.С. Онищенко, П.В. Леоненко, Г.П. Леоненко // Современная стоматология. – 2006. – №4. – С. 151-154.
7. Тимофеев А.А. Тестирование как метод контроля знаний по специальности “Стоматология” / А.А. Тимофеев // Современная стоматология. – 2008. – С. 187-190.
8. Методологічне забезпечення в навчальному процесі післядипломної освіти лікарів-стоматологів-інтернів / М.М. Рожко, Л.І. Пелехан, С.В. Косенко [та ін.] // Медична освіта – 2013. – №2. – С. 77-80.
9. Мілерян В. Методичні основи підготовки та проведення навчальних занять в медичних вузах: Метод. посібн. / В. Мілерян. – К.: Хрещатик, 2004. – 80 с.
10. Викладання медичних клінічних дисциплін за кредитно-модульною системою – погляд студентів та власний досвід / Т. Хомазюк, В. Березуцький, К. Єгоров [та ін.] // Вища школа. – 2009. – №3. – С. 81-87.

Стаття надійшла до редакційної колегії 28.12.2013 р.

*Рекомендовано до друку д.б.н., професором Ерстенюк Г.М.,
д.м.н., професором Нідзельським М.Я. (м. Полтава)*

**ADVANTAGES OF CONDUCTING OF TEST CONTROL AS
METHOD OF EVALUATION OF STUDENTS OF STOMATOLOGY
FACULTY**

**I. M. Kyrylyuk, N. A. Romanyuk, L. B. Antonyuk, S. O. Ivanov,
R. B. Kobrynsky, L. Yu. Plav'yuk, T. V. Pavlyuk**

*Ivano-Frankivs'k national medical university; department of therapeutic
stomatology; 76018, Ivano-Frankivs'k, Galytska str., 2*

Bologna system as one of the educational protocols, optimizes the quality of education adding new mechanisms and procedures, including test control, to the training program process.

A particular actuality in embodiment of this process takes objectification and effectiveness of continuous and comprehensive methods of knowledge control by specific teaching methods developing. It is proved that process of student testing is costly in time and responsible teaching operation, difficult psychological situation for those who control, and persons under the control. On the other hand a correct formulation helps to improve the quality of training.

Hence it is clear that to improve the quality of training the proper organization of the control process is particularly necessary.

Key words : *test control, test , testing , evaluation, assessment methods.*